FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

NO. 32 — CLEVELAND 3, O., TUESDAY MORNING, FEBRUARY 15, 1949 — LETO LI.— VOL. LI.

Librarian of Congress
Washington, D. C.

VESTI IZ SLOVENIJE

DOLENJSKO CESTO bodo tlakovali vse do Novega mesta. V delu je sedaj tlakovanje do Lavrice. Dela se po udarniškem sistemu.

NOVA TOVARNA. — Ob železniški progi med Zalogom in D. M. v Polju so začeli kopati temelje za novo tovarniško poslopje. Menda bo to tovarna neke umetne gume.

OFICIRSKO ŠOLO grade v Novem mestu. Gradnja hitro napreduje. Prišli so do prvega nadstropja.

ŽELEZNIŠKE NESREČE. — Koncem novembra smo imeli več železniških nesreč. V Zalogu sta na železniškem mostu trčila potniški vlak iz Maribora in tovorni vlak iz Ljubljane. Trije vagoni osebnega vlaka so zleteli v Ljubljanico. Bilo je kakih 90 mrtvih in ranjenih. Bila je gosta megla. Zato vlakovodja osebnega vlaka ni videl znamenj in je peljal v postajo, čeravno ne bi smel. Trčila sta tudi vlaka pri Ormožu. Tam je bilo kakih 70 ljudi mrtvih in ranjenih. Tam pa pravijo, da je bila kriva sabotaža.

POGREB OČETA IN MATERE ISTI DAN. — V Zaloščah pri Dornbergu so pokopali uglednega gospodarja Ivana Saksida in njegovo ženo Ano, rojeno Rojc. Gospodinja je že več časa bolehala in je bila družina večkrat v skrbi za njeno življenje, oče — gospodar se je pa kljub visokim letom čutil še kar krepkega. Na praznik ga je pa nepričakovano napadla bolezen in ga zrušila. Zvečer mu je sledila njegov žena. Kakor sta bila v življenju dolga leta skupaj, tako ju je združila smrt tudi na parah in nazadnji poti. Naj počivata v svetem miru, ostalim iskreno sožalje.

VIPOLŽE V BRDIH. — "Tovariš" Izidor Sfiligoj iz Vipolž že delj časa nadleguje svoje sovaščane, jih "goni" po komunističnem taktu in jim žuga. Odkar so uvedli sovhoz je postal že neznosen, morda tudi od razočaranja, ker ni prejel obljubljene zemlje. Pred kratkim pa se mu je pripetil ta-le dogodek: Nekdo mu je ponoči zaklal psa, čigar glavo je potem razklal na dva dela. Med ta dva dela glave je potem utaknil rdečo cvetko in ju zvezal skupaj z vrvico. Tako pasjo glavo s štrlečo rdečo cvetko je neznanec nato pribil na vrata Izidorjeve hiše s sledečim lističem: "Tako se bo zgodilo s teboj, "tovariš" Izidor!" Opozorilo je "tovariša" hudo zadelo. Večkrat ga vidimo, da tava okrog včasih ves zamišljen in zmeden.

KOJSKO. — "Nova Gorica" iz Solkana se pritožuje, da Kojščani nočemo graditi zadružnega doma — sovhoza. Kje pa ste že videli na svetu ljudi, ki si prostovoljno kopljejo lastni grob?

MARTIN KRPAN IN IVAN CANKAR. — Tržaška "Demokracija" je objavila feljeton v obliki razgovora med Martinom Krpanom in Ivanom Cankarjem. Članek je prodrl čez mejo v Slovenijo, kjer ga sedaj pretipkavajo in podtalno širijo.

BOLJ JE HUDO KOT V VOJNI. — Ljudje trpe v Sloveniji silno pomanjkanje in so brez najnujnejših potrebščin. Mnogi govore, da bi jih samo vojna mogla rešiti, kajti najhujša vojna ne bi bila tako strašna, kakor je življenje pod Titovmi režimom.

—o—

NOVI GROBOVI

Frank Drasler

V soboto zvečer, ko je šel po stopnjicah v American Legion Hall, da bi prisostvoval sestanku, je Frank R. Drasler občutil, da mu postaja slabo. Njegovo stanje se ni nič zboljšalo in v nedeljo so ga odpeljali v Lakeside Hospital, kjer je v ponedeljek ob osmih zjutraj umrl. Uradna ugotovitev smrti pravi da je dobil srčni napad. Frank R. Drasler je bil rojen v Pittsburgh, Pa. dne 5. aprila 1893. Bil je sin slovenskih staršev ki so prišli iz Borovnice. Kasneje so se preselili v Cleveland kjer so imeli gostilno na Glass Ave. in bili zelo znani v slovenski naselbini. Bil je Controller pri Union Sand and Supply Co. Painesville O. Bil je zelo izobražen mož. Promoviral je na dunajski univerzi iz inženjerstva na univerzi DePaul iz pravoznanstva na univerzi of Illinois iz industrijskega inženjerstva in na Institute of Technology.. V prvi svetovni vojni je položil izpit za oficirja Inteligence Division z uspehom plus A kar je bil najboljši red, ki ga je kdo mogel dobiti. V drugi svetovni vojni je bil Methods Analist pri Douglas Aircraft Corp.., v Park Ridge, Ill. Kot industrijski inženjer je mnogo potoval po celi Ameriki. Zapušča soprogo Stella, hčerko Virginia, ki je College Student na De Pauw University in sina Jack, ki je senior East High šole. Poleg tega zapušča tudi brata Louis L., ki je divizijski inženjer State Highway Dept., Philip M., ki je v LaGrange, Ill, Joseph A., sestre Frances, Mrs. Lillian Tapley v Ellsworth, Maine, in Mrs Mildred Vučetič. Bil je član American Legion, Lake Shore post št. 273. Pogreb bo v četrtek popoldne ob eni uri iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Highland Park. Nazadnje je stanoval na Heisley Road, Mentor, Ohio.

Tri na dan

Izraelska država bo imela še velik glavobol. Iz vzhodne Evrope hoče namreč dobiti vse Jude. Toda Poljska in Romunska, kjer je največ Judov, ne dovolita izselitev nobenemu, ki ni priznan komunist, ki mora tudi priseči, da bo v Palestini delal za komunizem.

* * *

Leta 1937 in 1938 je odšlo iz Španije v Rusijo okrog 100 komunistov, da bi dobili tam treningo v letalstvu za vojno doma. Vojne je bilo pa prej konec, predno so dobili vso treningo in ostali so v Rusiji. Danes so vsi v koncentracijskem taborišču v Kazakstanu. Prav po tovariško.

* * *

Bernard Macfadden iz New Yorka, star 80 let, se je pred kratkim oženil in je šel v Florido na medeno potovanje. S ženo sta se pa je vrnila po treh dneh. Ženin je rekel, da je tri dni za tako zabavo dovolj. Menda ja!

IZJAVA SOCIJALISTOV SLOVENIJE

Svobodna Beseda objavlja dokument o Titovi Osvobodilni Fronti — Socijalisti so že takrat odklonili komunistično osvobodilno fronto kot nesocijalistično in nesocialno — Kmetsko ljudstvo se je v obupnem položaju moralo braniti — Državljanska vojna v Sloveniji

Ameriška Domovina že sedem let dopoveduje, da so komunisti izzvali v Sloveniji državljansko vojno, da so kradli in ropali, napadali in požigali, da so Slovence izdajali fašistom in nacistom, da so se dogovarjali s temi zakletimi sovražniki Slovencev o tem kako bodo skupno uničevali naš narod, da titovske tolpe niso bile nič drugačne kot vsaka tolovajska družba, da je bil njihov osvobodilni boj samo maska za varanje zapadnega sveta in prazen izgovor za zločinstva. Vse to smo mi že opetovano povedali.

Sedaj pa prihaja Svobodna Beseda in objavlja nov dokument, da tudi socijalisti v Sloveniji niso nič drugače gledali na komuniste in njihovo osvobodilno fronto. Tudi socijalisti v Sloveniji so 19. decembra 1943 napisali, podpisali in v tujino v Anglijo in Ameriko poslali svoje poročilo o razmerah doma v starem kraju. Kdor bo pazno prečital kaj so socijalisti takrat rekli in zapisali, se bo mogel prepričati kako prav je Ameriška Domovina poročala o razmerah doma o vsem; o osvobodilni fronti, o vaških stražah, o domobrancih, o državljanski vojni in takozvanem osvobodilnem gibanju.

Objavljamo ta dokument po Svobodni besedi, da naši prijatelji vidijo kako so z nami vred imeli v teh rečeh vedno prav in da opozore tiste ameriške socijaliste, ki so takrat tako strašno navalili na nas, pa imajo še dobro voljo in možatosti dovolj, da sedaj, ko imajo dokument socijalistov pred očmi, spremene svoje stališče in se pridružijo protikomunističnim demokratičnim vrstam ameriških Slovencev.

Dokument ima naslov: Izjava socijalistov iz Slovenije o Titovi Osvobodilni Fronti (OF) z dne 19. decembra 1943 in se glasi:

Naša dolžnost je, da na kričavo in neresnično propagando Titove "Osvoboditelne Fronte" (OF), ki se skuša svetu predstaviti kot narodno, demokratsko in osvobodilno gibanje, izjavljamo:

I.

OF ni narodno gibanje. Edina politična sila v njej je komunistična partija. Nobena slovenska stranka ne sodeluje z njo. Pridružili so se ji le odpadki raznih strank, politični špekulanti, nezreli ali politično neuravnovešeni ljudje. Vsi ti nimajo nobenega dejanskega vpliva na njeno smer. Pridružila se ji je tudi najnižja plast, ki se zbira na dnu vsakega naroda: ljudje z roparskimi in krvoločnimi nagoni.

OF ni demokratično gibanje, ampak teroristična organizacija, ki ne trpi nobenega drugega političnega mišljenja ter z grožnjami in zahrbtnimi atentati na politične ljudi vseh smeri skuša ustrahovati vse one, ki se brezpogojno ne oklonijo njeni samovolji in ne priznavajo njene diktature.

OF niti ni osvobodilno gibanje. Onemogoča smiseln in enoten boj za osvoboditev. Njen pravi cilj je, že za časa okupacije polastiti se oblasti in vpostaviti boljševiško diktaturo. Nemcev ne smatra za svoje glavne sovražnike. Pri napadu na Kočevje je ponudila Nemcem prost obhod, če jim izroče domobrance

OF niti ni razredno socialno gibanje, ki bi hotelo z resnim delom izboljšati blagostanje delavstva ter ga dvigniti na višjo duhovno in moralno stopnjo. Nje delovanje je negativno in destruktivno. Izrablja najnižje nagone in strasti ljudske množice, ki je ne dviga, ampak pritiska navzdol ter jo izenačuje na najnižji ravni. Niti ni marksistično niti razredno socialistično gibanje, marveč le tuj evrazijski boljševizem.

Vsa sredstva so ji dobra: umor, laž, varanje, besedolomstvo, mistifikacije.

Nespodobna mistifikacija je tudi poslanica na angleško laburistično strokovno zvezo iz oktobra 1943, ki jo je podpisal néki F. S. "kot predstavnik socialističnih strokovnih organizacij," čeprav se je ta že jeseni 1939 izločil iz naših vrst, ko je odobraval pogodbo med nemškim Rajhom in Sovjetsko zvezo ter sovjetski napad na Finsko.

Zato odklanjamo socialisti OF kot nesocialistično in nesocialno.

II.

Leto dni, do avgusta 1942, je OF brez vsakega organiziranega odpora terorizirala ljudstvo in po premišljenem načrtu izvajala svojo revolucijo. Italijanska okupacijska oblast, ki bi morala po načelih mednarodnega prava skrbeti za javno varnost, za to ni bila sposobna. Za potek vojne brezpomembna ali malopomembna sabotažna dejanja, ki jih je od časa do časa uprizarjala OF, so dajala okupatorjem povod za neusmiljene represalije napram mirnemu in deloljubnemu civilnemu prebivalstvu s požigi vasi in domov, streljanjem talcev in internacijami.

V teh obupnih razmerah je kmetsko ljudstvo samo, iz lastnega nagiba, iskalo orožje tam, kjer ga je edino moglo dobiti, to je pri Italijanih, da brani svoje življenje in svoje domove ter se upira teroriziranju od strani OF, in je začelo ustanavljati svoje vaške straže, ki so bile predhodnice sedanjih domobrancev. Socialisti pri snovanju vaških straž niso sodelovali. Tudi druge politične stranke po naši vednosti niso iniciativno sodelovale iz skrupuloznega pomislека, da bi se jim morda ne očitali stiki s sovražno okupacijo. Mišljenja pa smo, da so bili ljudje prisiljeni in moralno upravičeni, da so segli po orožju in ga iskali pač tam, kjer so ga mogli dobiti. Če te razbojnik napade, ne boš izpraševal, čigav je kol, ki ga zagrabiš, da se braniš.

V Sloveniji danes divja prava državljanska vojna. Zlasti Ljubljanska pokrajina je opustošena. Okrog 200 vasi je požganih. Na tisoče kmetskih domačij je uničenih. Šole, prosvetni domovi so razdejani. Ceste, mostovi in lokalne železnice, ki nimajo nobenega strateškega pomena, so uničene. Polja so neobdelana. Več kot 10% odrastlega moškega prebivalstva Ljubljanske pokrajine je izgubilo življenje. Materialna škoda gre v miliarde. To je doslej bilanca državljanske vojne. Vso krivdo za to narodno nesrečo nosi edinole OF.

Zato ne razumemo, kako morejo zavezniške sile v teh, za Slovence tako težavnih razmerah, ki jim gotovo niso neznane, obljubljati Titovi OF podporo in celo orožje. Vladi Velike Britanije in Amerike naj vesta, da bo orožje, ki bi ga poslali Titovi OF, v Sloveniji morilo pred vsem tiste, ki se upirajo nasilju OF in branijo najvišje človeške vrednote: osebno svobodo, varnost osebe, doma in pa poštene, z delom pridobljene imovine, torej prav tiste ideale, na katerih temelji veličina Vel. Britanije in Zjedinjenih držav ameriških.

Ljubljana, 19. decembra, 1943.

Sodniki kardinala izključeni iz Cerkve

Vatikan. — Papež Pij XII. je izključil iz katoliške Cerkve vse, ki so sodelovali pri sojenju in obsodbi madžarskega kardinala. Papež je izrekel obsodbo v svečanem pismu, ki ga je poslal škofom vsega sveta. Obenem je pozval vse katoličane naj v nedeljo dne 3. aprila posebej molijo za kardinala. Katoliški duhovniki naj ta dan opravijo dve sv. maši za kardinala in vse katoličane, ki dandanes radi vere preganjanje trpe. V svojem pismu pravi papež, da je bila borba med dobrim in zlim redkokdaj tako huda kakor je dandanes. "Na eni strani smo lahko veseli in polni občudovanja za vse dobro ljudstvo, ki bolj kot kdaj goji kreposti in čednosti. Posebno občudujemo naše mučenike, ki nas spominjajo na prvo dobo krščanstva. Na drugi strani pa nas premaguje žalost ko slišimo o vedno novih krivicah, ki se razširjajo v doslej neznane obsežnosti."

—o—

Obsojeni v Pragi

Praga, Češka. — Komunistično sodišče je obsodilo 13 oseb radi špijonaže za zapadne sile.

Kardinala so zasliševali 82 ur nepretrgoma

New York. — Bivši madžarski član parlamenta Dr. Fabian je izjavil, da slike, ki jih je madžarsko sodišče objavilo o kardinalu, nedvomno prepričajo vsakega, ki je kardinala zadnja leta poznal, da je mož silno veliko pretrpel in da je bil predmet hudega mučenja. Po mnenju dr. Fabiana, je sovjetska propaganda s svojega stališča napravila veliko napako, da je objavila te slike. Trdil je dalje, da so kardinala zasliševali nepretrgoma 82 ur in je moral ves ta čas stati. Vendar je vztrajal pri svojem, ter je omilil svoje izjave šele, ko je videl, da so mu v sobo pripeljali njegove soobtožence vse v krvi in šele potem, ko so mu dali piti vodo, v kateri so bile raztopljene tablete. Te tablete povzročajo neznosne bolečine v glavi, žgočo žejo in parializirajo voljo.

Dr. Fabian je povdaril, da kardinalov lastni odvetnik dr. Groh, ni smel braniti kardinala pred sodiščem, ampak je vlada določila komunista dr. Koloman Kicko, kot edinega branilca. Dr. Kicko je bil sodelavec znanega Bela Kuna.

Razne najnovejše svetovne vesti

VATIKAN. — Papež Pij XII. je sklical izredni kardinalski konzistorij, da je na najslovesnejši način ožigosal sodno postopanje proti kardinalu Mindszenty-u kot poglavar Katoliške Cerkve. Papež je v svojem govoru povedal, da je bil glavni namen procesa udariti katoliško Cerkev na Madžarskem. Izjavil je, da je bil kardinal Mindszenty prisiljen k gotovim izjavam in da je bilo celo postopanje izumetničeno in graje vredno. Predvsem je bilo opaziti izredno naglico v celem postopanju. Obtožba je bila površno, pomanjkljivo in izumetničeno sestavljena. Osebno je bil kardinal v takem zdravstvenem stanju, da ga ni mogoče razložiti brez nepopisnih vplivov. Iz moža, ki je bil vedno izredno odločen po naravi in po svojem obnašanju, je naenkrat postal slabič, upogljiv in mehak. Ta sama pojava obtožuje ne obtoženca, ampak one, ki so ga obtoževali in obsodili. Moramo ugotoviti, da ne verjamemo,, da bi bilo resnično, kar se je trdilo med sodnim postopanjem, nasprotno smo prepričani, da je brez vsake resnične osnove. Sodišče v Budimpešti je uporabilo kardinala kot sredstvo, da je s tem in po njem napadlo Vatikan češ, da navaja madžarsko ljudstvo naj se upira komunistični vladi. Tisti ki se upajo lomiti svobodo Cerkve in pravice človekove vesti, morajo enkrat končno spoznati in razumeti, da brez vere ne more obstojati nobena civilizirana družba. Vsi tisti, ki jim je poverjena vlada javnih zadev morajo to razumeti in naj podpirajo povsod svobodo Cerkve ki ji gre, tako da bo Cerkev mogla razsvetljevati z lučjo svojega nauka razum ljudi, poučevati mladino o pravilnem življenju in utrjevati sveti značaj družine ter tako prežeti celotno človeško življenje.

Papež je povdaril, da morajo tam kjer vlada nasprotuje božjim in človeškim pravicam, škofje in verniki po svoji vesti odklanjati nepravične zakone.

Tajnemu konsistoriju je prisostvovalo 16 kardinalov. Trajal je vsega 25 minut. Papež je začel konsistorij s tem, da je povedal, da ga je sklical samo v ta namen, da izrazi svojo globoko žalost nad vsem kar se je dogodilo kardinalu Mintszenty-u in je označil sodni proces v Budimpešti za zelo težak dogodek in nasilje na vsemi, ki branijo in zagovarjajo človeško dostojanstvo in svobodo.

* * *

LONDON. — Zastopniki štirih zunanjih ministrov velikih sil so sklenili, da bodo ponovno zaslišali zastopnika Jugoslavije, da obrazloži jugoslovanske zahteve glede slovenskega južnega dela Koroške. Ta sklep je bil napravljen po celotedenskih razgovorih o mirovni pogodbi z Avstrijo.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Novi uradniki—

Uradniki kluba društev Slov. društvenega doma na Recher Ave. so za letos sledeči: Predsednik Frank Segulin, podpredsednik Andy Ogrin, tajnik John Zupančič, 860 E. 236. St. tel. RE 4488, blagajnik Louis Godec, zapisnikar Ciril Ozbic, nadzorni odbor: Mary Medvešek, Mary Segulin, Frances Zajec. Seje so vsak prvi pondeljek v mesecu ob 8 zvečer v SDD na Recher Ave.

Triglavske strmine—

V Norwood gledišču na 6210 St. Clair Ave. bodo kazali v četrtek 24. februarja pristno slovensko filmsko sliko, ki se imenuje "Triglavske strmine." Predstava traja poldrugo uro. Slika je bila vzeta v Sloveniji leta 1932 in bo zdaj prvič pokazana v Ameriki. V tej sliki je prikazana vsa krasota naše slovenske zemlje, ki je ni enake na vsem svetu. Slika prikazuje slovensko romanco, ki se odigrava večinoma vsa v naših gorah. Slika bo igrana isti večer dvakrat in sicer ob 6:30 ter ob 8:30. Med kazanjem slike bo igrala slovenska godba. Vodstvo gledišča bi rado predstavilo tisti večer tudi dva para slovenskih plesalcev v narodni noši. Naj se priglasita katerikoli večer pri blagajni. Naša javnost naj pa gotovo ne pozabi priti na 24. februarja zvečer v Norwood gledišče pogledat pristno slovensko filmsko sliko.

Modroc zastonj—

V trgovini Norwood Appliance & Furniture, 6202 St. Clair Ave. se še lahko registrirate za fin Sealy modroc, ki bo nekomu oddan popolnoma zastonj v soboto večer 19. februarja. Stopite v prodajalno in se registrirajte, morda bo sreča prav vam mila.

Srečno je prestal—

Mr. Ciril Kunstelj, lastnik Kunstelj Cafe na St. Clair in E. 66 St. se je vrnil domov iz bolnišnice po srečno prestani dvojni operaciji. Zdravje se mu dobro popravlja..

—o—

Iz raznih naselbin

ELY, Minn. — Iz Lalifornije sta se povrnili po enem mesecu bivanja tam družini Mr. in Mrs. Jos. Rus in starši od Mrs. Rus, Mr. in Mrs. Nikolaj Popovich. Družina Popovich ima tam tri sinove v raznih naselbinah. Obiskali so tudi naše Eločane v San Francscu. Ko so nastale v Kaliforniji snežne nevihte, previjo, so bile oranže večinoma že pobrane. Druge škode ni bilo, če ni korenje zmrznilo. Trdijo pa, da bi se v Kaliforniji ne mogli privaditi, pa če je še tako lepo.

—o—

SPOMNITE SE SLOVENSKIH BEGUNCEV S KAKIM DAROM

—o—

Madžarski minister je dobil stražo

Washington. — Policija je postavila stražo vse okoli poslopja madžarskega poslanstva v Washingtonu, ker se je madžarski minister pritožil, da je dobil telefonske grožnje, da ga bo nekdo napadel. Na madžarskem poslanstvu sta dva uradnika zapustila službo iz protesta proti obsodbi kardinala, enega pa so Združene države izgnale. Minister USA pri madžarski vadi v Budimpešti, bo prihodnji teden odpotoval v Washington.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME
(JAMES DEBEVEC, Editor)
6117 St. Clair Ave. HEnderson 0628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

FEBRUARY

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

NAROČNINA

Za Zed. države $8.50 na leto; za pol leta $5.00; za četrt leta $3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav $10.00 na leto. Za pol leta $6.00, za 3 mesece $3.50.

SUBSCRIPTION RATES

United States $8.50 per year; $5.00 for 6 months; $3.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States $10 per year. $6 for 6 months, $3.50 for 3 months.

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

88 No. 32 Tues, Feb. 15, 1949

Zmagoslavje modernih mučenikov

Ob procesu kardinala v Budimpešti je svetovna javnost občutila, da gre za res. Ne gre za osebo kardinala, niti za tista dejanja, ki se mu očitajo in radi katerih so ga komunisti po krivici obsodili, tudi ne gre samo za razmerje Cerkve do madžarske vlade in države, gre za boj med komunizmom in krščanstvom, med tiranijo in demokracijo, gre za obstanek vseh osnov svobodnega življenja in dostojanstva človeka ali za njegovo propast.

Kakor pravilno smatra komunizem za svojega največjega sovražnika med svetnimi silami Zedinjene Države Amerike, tako ceni katoliško Cerkev kot svojo največjo in najmočnejšo nasprotnico na duhovnem polju. Kakor je vse svoje politične in vojaške sile usmeril v borbo proti Ameriki, tako hoče vse duhovne moči, ves razum in razpoloženje svojih ljudi vpreči v borbo proti katoliški Cerkvi.

V sodbi je ta njegov dvojni namen prišel brutalno do izraza. Sodniki so po ukazu od zgoraj satansko zlobno pokazali s prstom na Zedinjene države, ki jim je sodba namenjena in na katoliško Cerkev ki jo je treba razdejati, da bo mogla rasti moč tiranije nad nevednimi sužnji, ki naj se kot živali rode, žive in umirajo po volji komunističnih tiranov, za njihovo moč in oblast, za njihovo čast in slavo.

Kardinal je bil tožen in sojen kot zastopnik Cerkve, kardinal je bil zaprt, da bi bila v ječi Cerkev, kardinal je bil mučen in trpinčen, da bi bila trpinčena Cerkev, kardinal je dobil dosmrtno kazen, da bi bila Cerkev za vedno v ječi. Komunisti to delajo po nauku svojih največjih učiteljev in začetnikov. *Komunizem je v bistvu in osnovi proti — versko gibanje*, satanovo orodje modernega časa, hujše orožje proti krščanstvu kot so bile turške horde, ko so rušile in morile kristjane in uničile krščanske družbe in države v Aziji in vzhodni Evropi. Komunizem ravna po pravilu, da je vsako verovanje strup za človeka, kakršnega komunizem rabi.

Krščanstvo in Združene Države sta danes v tem boju zaveznika. Ni pisane pogodbe, ni nobenega dogovora. Pa vendar ves svet ve, da se Amerika bori proti komunizmu iz bistveno istih najglobljih motivov kot Cerkev, da sta Cerkev in Amerika v istem taboru, ker jih je sovražnik v to skupnost potisnil in ker smatrata, da je ogroženo vse kar obe ustanovi: Cerkev in Amerika cenita kot najdražje in najsvetejše v človeški družbi.

Prirodno je prišlo do te razdelitve vlog in moralo je priti tako, Cerkev že dva tisoč let uči, da je človek svobodno bitje, čigar svobodno voljo celo Stvarnik spoštuje tako daleč, da dopušča celo njegovo zlo delo in greh proti Bogu in bližnjemu. Cerkev uči, da je za srečno življejne ljudi potrebna družba, ki jo prepaja ljubezen in medsebojno spoštovanje. Cerkev je s tem naukom rušila suženjstvo, ta nauk je postavil ženo ob moža kot popolnoma enakopravno, ta nauk je zabrisal razlike med barvami in rasami, med velikimi in malimi, ta nauk je postavil delo in znoj na prestol spoštovanja in proglasil enakopravnost med stanovi in poklici, ki so koristni poedincu in skupnosti, ta nauk je postavil pravičnost pod ljubezen, ki mora nadvladovati vsako ravnanje človekovo z njegovim bližnjim, ta nauk hoče in zapoveduje mir in ljubezen med narodi in mir in ljubezen v narodih in državah in vseh drugih oblikah družbene organizacije, ki naj vse nastajajo po svobodni volji njenih članov in naj se upravljajo le v osglasju s člani in po njihovi volji. Krščanstvo je dalo deset zapovedi kot načela naravnega in nravnega reda, ki naj jih posameznik spoštuje in se po njih ravna ali še bolj naj pazi, da bo vedno delal tako, da bližnjega ljubi kakor samega sebe.

Komunizem je proglasil, da je življenje mešanje in razvijanje materije, večen boj za oblast in moč enega človeka nad drugim, enega razreda nad drugim, pehanje za materijalne dobrine. V tem pehanju je vsako sredstvo borbe dovoljeno, nič ni slabo kar ti koristi, nič ni prepovedano kar daje uspeh eni skupini, nič ni na svetu nedotakljivega, vse je lahko moje in tvoje kar pograbiš in vse je lastnina tistih, ki vladajo. Zato je nauk o državi kot maliku, ki mu morajo vsi služiti, zato politika diktature, ki vse sme in ima neomejeno oblast. Zato je komunizmu sovraštvo tista gonilna sila, ki jo treba ceniti in razvijati, da bi uspela svetovna revolucija. Zato so civilne vojne s komunisti najbolj divje in najbolj okrutne, zato komunistične vlade nikjer niso nič drugega kot diktature najbrezobzirnejše vrste in ne morejo nič drugega biti.

Najhuje se varajo tisti, ki naivno mislijo, da se more tekom časa to umiriti in ublažiti. Dokler kje komunizem vlada in ima oblast, ne more biti drugačen. Ni prehoda med enim in drugim redom, ker gre za osnove življenja. V Rusiji traja komunizem že četrt stoletja, pa je še vedno tak kot je bil. Dvajset milijonov ljudi ima na prisilnem delu, milijone ima v ječah in neprestano pobija, "čisti," mori, da bi bila njegova oblsat neokrnjena.

Ameriški red je zgrajen na osnovah svobode. Ne moremo reči, da je povsod tudi red ljubezni in pravičnosti ali pravilno izhaja iz stališča, da bo v Ameriki tem več pravičnosti, miru in ljubezni čim več svobode bo. Amerika zaupa svojim državljanom, da bodo postave naravnega in nravnega reda varovali v svojem življenju in v življenju družbe in države. Amerika spoštuje človekovo dostojanstvo in svobodo. Amerika stremi da izpopolnjuje enakopravnost med barvami in rasami, pospešuje socijalno pravičnost in izpopolnjuje možnosti popolnejše udeležbe vseh ljudi pri vseh pridobitvah in izboljšavah, pri vsem napredku. Ameriški red je red svobode, toliko nepopoln kolikor je vsako človeško delo nepopolno, a blagodejen in dober kolikor svobodni državljani svobodno upoštevajo deset zapovedi, deset načel naravnega in nravnega reda življenja.

Cerkev nima materijelne moči, da bi z njo uveljavljala svoj nauk. Cerkev je Kristusova. On je umrl za človeštvo, ko so ljudje mislili, da mu bo zunanji vladar. Cerkev pa ve, da je Kristus na Križu zmagal. Cerkev je zato ponosna na svoje mučenike vse drugače kakor je bil imperator ali sultan ali je sedaj Stalin na svoje zmagovalne bataljone. Cerkev ve, da moč krivice in nasilja ne more biti trajna. Cerkev ve tudi, da sedanji mučeniki v svojih mukah, trpljenju in smrtih zmagujejo za dobro vseh ljudi sedanjega in bodočih rodov.

Tako je tudi obsodba kardinala in vseh tistih, ki zadnja leta trpe pod modernim nasiljem komunizma, zmaga za Cerkev.

Zmaga je že vtem, da je človeštvo pretresla strahota surove krivice, da se je zdrznilo stotine miljionov ljudi, da je silno zrastlo prepričanje, da je novo zlo treba zaustaviti in zlomiti njegovo silo.

Zgrozila se je tudi Amerika. Občutila je surov sunek v njeno lastno srečo in dostojanstvo. V rdečilu Budimpešte je zažarela njena odgovornost v vodstvu narodov svobodnega sveta. In Amerika se zaveda. Budimpeštanski proces je bistveno pospešil zgodovinske dogodke.

Odpri srce, odpri roke. . .

P. Bernard Ambrožič

Predstavniki katoliških organizacij za naselitev beguncev v Ameriki so pred kratkim dali v javnost naslednjo izjavo:

Obžalujemo, da nekateri naši judovski prijatelji napravljajo v javnosti vtis, češ da je med begunci v taboriščih mnogo takih, ki so bili nekoč "kolaboratorji z nacisti, in drugih, ki so prežeti z nacizmu podobnimi rasnimi idejami." Ako se to mnnje ne popravi, se bojimo, da se bodo godile beguncem kar na debelo velike krivice. Vse to utegne povzročiti tudi napačno mnenje o beguncih, ki sedaj prihajajo k nam.

* * *

Begunci, ki so sedaj v begunskih taboriščih, se dele v glavnem v tri skupine:

1.) Med njimi so bivši nacijski sužnji, prisilni delavci, ki so jih nacisti svoj čas spravili v Nemčijo iz podjarmljenih dežel. Med njimi so tudi državljani tujih držav, ki so jih nacisti zoper njihovo voljo prisilili v nemško armado, ali pa taki, ki so svojevoljno šli na delo v Nemčijo, da so se tako izognili rekrutiranju v nemško armado ali v nemške prisilne delavske bataljone.

* * *

2.) V taboriščih so begunci, ki so pribežali iz vzhodnih krajev radi sovjetskega nasilja že v letih 1939 do 1941, ko sta bila Stalin in Hitler prijatelja. So tudi taki, ki so zbežali iz rodnih krajev med vojno in po vojni, da ne bi ponovno prišli pod sovjetsko okupacijo

* * *

3.) Judovski begunci ki so ušli iz dežel vzhodne Evrope, da ne bi zapadli sovjetskemu preganjanju. To preganjanje je pogosto pomenilo zasego vsega premoženja. Sploh je zavladal pod sovjeti močan val anti-semitizma, ki ga ondotni ljudje niso mogli prenašati.

* * *

Beguncev je bilo in jih je na sto in sto tisoče. Radi priznamo, da bo med njimi kaj takih, ki ne bi bili dobrodošli pri nas. Toda kdor trdi, da je med begunci mnogo nekdanjih nazijskih sodelavcev, hote ali nehote pozablja, da so begunce razne oblasti že neštetokrat prerešetale. Vrhu tega je treba imeti pred očmi, da so iste oblasti mnogo begnucev izločile in sploh so bili nejudovski begunci vse od leta 1945 podvrženi najrazličnejšim sekaturam in šikanam. Omenjena rešetanja so se vršila na neprestan pritisk od strani sovjetov, češ da se morajo begunci vrniti nazaj za železni zastor, odkoder so prišli. Sovjeti so trdili, da je vsak človek "last" one države, v kateri je prišel na svet. Znana UNRRA je iscer napravila jako mnogo izvrstnega dela, ni se pa zmerom držala načel in navodil Amerike, Velike Britanije in Kanade. Omenjamo te tri zato, ker so one plačevale stroške ki jih je imela UNRRA. Te države so zmerom poudarjale, da ima vsak begunec pravico odkloniti zahtevo, da se vrne v rojstno domovino. UNRA jih je kljub temu na razne načine silila domov.

* * *

UNRA je sicer vedela, da nima pravice, kogarkoli siliti domov. Kljub temu je storila vse, kar je mogla, da bi "pregovorila" nesrečne begunce in jih "pridobila" za povratek pod komunistično nadoblast. Ogromna večina nekomunističnega sveta se je spotikala nad takozvanim "podkupovanjem s korenjem," ki ga je spravilo v tek UNRA. Tako so namreč imenovali početje UNRE, ki je ponujala tisočem in tisočem beguncev hranilnih zalog za dva meseca, ako se vrnejo pod sovjetsko nadoblast. Tako je "pregovarjala" UNRA tisoče Poljakov, Ukrajincev, Rusov, Litvincev, Latvijcev, Estoncev, Slovencev, Hrvatov in Srbov da se vrnejo domov.

* * *

Na ta način se je UNRA trudila, da bi spravila iz taborišč čez razne deželne meje ne-judovske begunce. Pri tem je uporabljala vsa mogoča sredstva, ki so bila naravnost neusmiljena, le fizične sile se ni posluževala. V paragrafu C znane resolucije, ki nosi številko 99 in je bila sprejeta na seji UNRINEGA sveta v Genevi, čitamo, da bo UNRINA uprava (administracija) sprejela samo "take prostovoljne uradne predstavnike (v svoje urade), ki ne bodo ničesar podvzeli zoper namere repatriacije" — to se pravi, da ne bodo nasprotovali priganjanju, naj se begunci vračajo domov.

* * *

Kot strela z neba je udarila v svet naredba UNRE z dne 11. novembra 1946, ki nosi številko 199. Ta naredba je dala UNRI za zmerom slabo ime. S to naredbo je UNRA dala dovoljenje zastopnikom sovjetov in sovjetskih podrepnikov, da prihajajo v begunska taborišča in delajo med begunci propagando za vrnitev domov. Ti zatsopniki komunističnih držav so imeli vso priliko, da so zbirali podatke o beguncih in njihovih družinah za železnim zastorom. Te podatke so potem izrabljali, da so pritiskali na begunce za povratek. Res je, da je UNRA ta odlok po nekaj tednih preklicala, toda zlo je bilo napravljeno in je ostalo po taboriščih še dolgo, dolgo.

* * *

Predpisana "rešetanja" so imela sprva namen, da se med begunci izberejo tisti, ki so imeli pravico do ščitenja od strani organizacije UN (Združeni Narodi). Toda kmalu se je pod UNRINEM vodstvom izprevrgla tako, da so iskali begunce, ki so bili zoper komunizem in sovjetsko ideologijo. (Beguncem je bila odvzeta vsaka možnost, da bi si sami volili "rešetarje," čeprav je bilo na ponudbo za to delo dovolj zmožnih ljudi). Posamezne begunce so kratkomalo pognali iz taborišč. Niso jim dali prilike, da bi se zagovarjali ali celo samo mogli vprašati, zakaj jih mečejo iz taborišč.

* * *

Koliko beguncev so na ta način pometali iz taborišč in jih je ameriška okupacijska vojaška oblast v letih 1945 in 1946 poslala v roke Rusom, ni znano. Splošno mnenje pa je, da jih je moralo biti na tisoče in tisoče, ako ne na sto tisoče.

Tisti Amerikanci, ki zahtevajo ponovno "rešetanje" beguncev, naj vedo, da je šel že vsak begunec pod ameriško okupacijo skozi najmanj SEDEM ali OSEM "rešet" (screening). Nekateri so bili prerešetani kar po TRIDESETkrat. Najprej je "rešetala" ameriška vojaška oblast, da bi odbrala izmed beguncev morebitne vojne zločince. Potem je "'rešetala" UNRA in za njo IRO, ko je prenehala UNRA in begunce prevzela IRO. Ameriška vojaška oblast je štela, da je njeno lastno "rešetanje" pometalo iz taborišč 10 odstotkov ali STO TISOČ beguncev. Ko je pa nastopila IRO, je prevzela večino svojega uradništva od rajne UNRE. Med temi uradniki je še danes nekaj takih, ki na vso moč nagajajo beguncem, ki so proti komunizmu.

In tako dalje. Pa za nas je tega dovolj!

GRDINA
??
PAZITE NA PETEK
18. FEBRUARJA

Iz Ely, Minn.

Ely, Minn. — Nagle smrti vsled srčne kapi je umrl rojak John Stermole, v starosti 77 let. V starem kraju zapušča dve hčeri. Bil je član društva sv. Barbare ABZ. Pokopan je bil iz Banovec Bratje pogrebne kapele; pogrebne molitve pa je bil opravil pomož. župnik Rev. Joseph Vovk.

Iz Filipinskih otokov je dospelo domov truple mladega vojaka Andrew Lah, starega 20 let, za pokop. Pogreb se je vršil iz cerkve sv. Antona, kjer je pomožni župnik opravil sv. mašo za pokoj duše pokojnega. Pogreb se je vršil 7. februarja z vojaškimi častmi in vsa trgovina v mestu je bila za dve uri prekinjena. Tu na Ely zapušča mater-vdovo Gertrud Lah, brata Matija, v Clevelandu pa štiri sestre: Mrs. Tisovich, Mrs. Omerza, Mrs. Anderson in Mrs. Marison.

ČE VERJAMETE AL' PA NE!

Tako žalostno smo stopili tisto zgodnje jutro iz koroške vasi, kot bi vso noč prečuli pri mrliču. Zato smo pa drezali v trobentača Pusta: "Janez, tok daj no, usmodi eno, da bomo laže stopili! Saj ti ni sapa zamrznila v trobenti, kali?"

Naš stotnijski trobentač se je pa grdo držal in ni reagiral na naše mile prošnje. Trobento je imel tesno privezano čez razme in bi je za vse na svetu ne odvezal, tako zgodaj že ne. Seveda, če bi jo praskali mimo gostilne "na dolenjski šrangi," potem, seve, bi pa zapel ekstra marš, da bi se še stari Golovec zbudil, si mencal oči in radovedno pogledal dol na cesto, enčeš kdo pa matafiri ob taki zgodnji uri tod.

Se reče, saj je bilo morda ukazano od naprej postavljenih, da ne smemo trobiti, da se ne izdamo sovražniku, ki morda preži kje v bližini skrit na nas. Vse lahko mogoče. Mi, ki smo biti masa, nismo nič vedeli, kje se bomo pograbili. Generali so pa gotovo vedeli. Meni se je zamalo zdelo, ker tako važno zadevo držijo zase. Takrat sem bil že kaprol in vedno je bilo slišati, da moramo šarži držati skupaj: vsi, od cesarja pa do frajtarja. Eno figo smo držali skupaj!

Takrat sem bil prvič na Koroškem in zelo mi je bila všeč prelepa ta slovenska dežela. Brhke Korošice po njivah niso bile napačne za pogled. Nekatere, posebno starejše, so bile na vso moč gosposke, se nam je zdelo, ker so imele na glavi rute, povrhu pa še slamnike. Na Kranjskem ne premorejo kaj takega, na kmetih že sploh ne.

Ta dan nismo nič prepevali koračnic. Poročnik Koračin je menda vedel, da ne bo izbezal iz nas nič, zato tudi silil ni v nas. Še dobro, da smo vztrajali. Opoldne so nam privoščili pol ure oddiha, potem pa spet naprej. Da bi ne bil pohod preveč dolgočasen, so nas včasih nagnali v hribe, po gozdovih in lazih. Vse smo pretaknili za sovražnikom, pa brez uspeha. Je že zvedel, da valimo nanj, pa se nam je umaknil. Se reče, saj ne vem, kaj bi počeli, če bi se zagledali in katera stran bi zmagala, ker bi se streljali samo z slepimi naboji. Menda bi zmagal tisti, ki bi hitreje streljal, kali. Spoznali bi se pa potem, da bi imel sovražnik belo platno okrog kap.

Tako smo se šli vojake ves dan in že v mraku smo zasedli dokajšen gozd, kjer bomo prenočevali, so rekli. Zvedeli smo, da kuhinjskih voz še ni za nami in da bo večerja, če bo, šele enkrat po desetih. Tisti pesnik, ki je zapisal: saj cesar da pol hleba in kar je treba . . . gotovo ni služil v rmadi. Pol hleba je že dal, ampak kje je pa drugo, kar je treba. In fantu pri 21 letih, ki je zjutraj ob treh posrebal nekaj tiste črne brozge, potem pa ves dan ob svojem prenašal puško in telečnjak do 10 zvečer, je precej potreba, bi človek mislil.

Pa mislite, da je kdo zabavljal čez take razmere? Samo med štirimi očmi smo uganili katero. "Hudički" so kar plavali po vzduhu, pa vsak je bil drugačne barve in drugačnega primka. Postavili smo puške v piramide, telečnjake za njimi, pa polegli v mehkem mahu. Kdor je imel kaj v procaku, je žlevil. Ležali smo na hrbtih in skušali iskati zvezde skozi goste veje. Dolga bo noč nocoj, smo si rekli, ko nam je "feldbaba" zaupala, da bomo kar tako prenočevali, da ne bomo postavili niti šotorov, ker se zna primeriti, da nas napade sovražnik, ki je nekje v bližini in bi bilo treba v vsej naglici prijeti za puške in planiti v boj. "Kratka odeja, dolga bo noč," je polglasno začel Gutnikov France.

"Tiho!" je ukazal izvršujoči četovodja France Meglič. "Ukaz je, da moramo biti čisto tiho."

"Kdo je pa kaj rekel," godrnja Gutnik, ki si je veliko upal reči. Saj je bil on, ki je četovodji likal bluzo ob sobotah, torej lahko nekaj reče.

"Korporal Debevec!" se tedaj oglasi blizu stotnije glas našega stotnika.

"Aha," mi šepne polglasno Gutnik, ki si je jemal oblast nad vso stotnijo, "si že v lebetu! Si že kaj napravil, ki ne bo prav. Name se izgovori, če bo kaj pomagalo. Meni marsikaj spregledajo, ki skrbim za obleko pri stotniji."

Zares mi ni bilo nič kaj všeč, da me stotnik kliče k sebi ob taki uri. Report je navadno zjutraj in takrat delijo, kar komu gre, in ne zvečer. Naglo premislim svoje dejanje in nehanje zadnjih par dni, potrkam na vesti, če ima kaj zoper mene, ki bi ne bilo po cesarskih postavah in glej, čudo prečudno, ničesar si nisem mogel očitati. Pred odhodom iz Ljubljane sem res par ur zmudil zunaj vojašnice, toda noben me ni naznanil. Puško že par dni niso pregledovali, torej moja lahko še počaka vizita. Zares, nedolžen kot angelček sem stopil pred našega dobrega stotnika. Nisem se mu nasmehnil kot bi se staremu znancu, čeprav sva se že dolgo poznala niti mu nisem voščil po lepem slovenskem običaju: dober večer Bog daj. Kaj vem, če bi si to mojo prijaznost prav tolmačil. Kot se spodobi sem stopil predenj, sunil z desno roko ob kapo in se javil: "Gospod stotnik, pokorno javljam, da sem tle!" Če bi rekel, da sem "tele," bi bilo čisto pravilno povedano, ampak navade ni bilo take tiste dni pri armadi.

Bom jutri povedal, kako sva se pogovorila z gospodom stotnikom tisti večer tam na Koroškem.

Te dni sta bila z letalom dospela v Zed. države dva ruska pilota, ki sta pobegnila iz Ukrajine v Avstrijo v ameriško zono. Ob pristanku sta med drugimi pogovori omenila, da bi morali ameriški komunisti za en mesec se preseliti v Rusijo, da preiskusijo tamošnji standard življenja. Brez dvoma bi vsi nazaj se vrnivši kmalu zapustili komunizem. Ameriški komunisti pač dobro vedo, kakšen položaj je v Rusiji, dasi tega ne priznajo, oni prav dobro vedo da je tu v Ameriki mnogo boljši standard življenja kot kje drugje na svetu. Moti jih samo tisti denar, katerega imajo tu kapitalisti in do katerega bi se radi prikopali komunisti, seveda, če jim bo šlo vse po sreči, da bi oni kdaj postali gosopdarji Amerike. Pozdravljeni,

J. Peshel.

Za dva lažnika ni mesta

"Pravite, da ljubite mojo hčerko?"

"Ljubim," je zdihnil snubač hrepeneče. "Umrl bi zanjo. Za en sam pogled njenih sladkih oči bi se vrgel v 100 m globok prepad."

Star mož je zmajal z glavo in dejal: "Ne, jaz znam sam precej lagati, a dva lažnika v družini bi bila preveč."

KANADSKA AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

NAZNANILO KANADSKIM SLOVENCEM!

Vsem našim naročnikom po širni Kanadi naznanjamo da je blagovolila prevzeti zastopstvo za Ameriško Domovino naša odlična Slovenka, gdč. Anica Dolenc.

Kanadski naročniki, novi in stari, naj torej pošiljajo naročnino za Ameriško Domovino na njen naslov. Dopise, premembe naslovov pa še nadalje na upravo Ameriške Domovine, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3 ,Ohio, USA.

Za vse informacije in nasvete, najsi bo glede lista ali kaj drugega se rojaki v Kanadi lahko obrnejo na gdč. Dolenc. Njen naslov je:

MISS ANICA DOLENC
Ontario Hospital, 1007 Lakeshore Road
New Toronto, Ontario, Canada

Mercoal, Alta. — Prav lepo se Vam zahvaljujemo za Vaše voščilo z željo, da Vaš list še bolj napreduje in kaže našim rojakom pravo pot narodne zavednosti vsem, ki smo odtrgani od matične zemlje in da stoji še naprej na poti pravice, katero je dosedaj še vedno zastopal. Vaš list je posebno potreben nam — mladini, da iz njega jemljemo še naprej nauke za bodočnost in da noben izmed nas ne bo zapustil ljubezni do rodne trpeče grude

Mi nismo priseljenci v tujino radi pretesnih razmer v domovini, pač pa smo preganjani radi tega, ker nam je bil narod in vera več, kot pa komunistično barbarstvo. Danes nas svet obsoja in zaničuje zato, ker smo dvignili svoje roke v obrambo za svoje življenje, svoj dom, vero očetov in za svoj narod. Zato smo danes v očeh svetovne javnosti zločinci, ker nismo hoteli umreti brez obrambe. Tisoče naših bratov trohni po raznih gozdovih tužne domovine. Kdo bo dajal odgovor za tisoče mladih izdanih življenj od tistih, v katerih smo videli edino rešitev. Pokopani so cvetovi našega naroda in mi ne moremo soditi tistih, ki so jih izdali, pač pa se bodo pred zgodovino sramovali narodi, ki so radi svojih koristi izdali nedolžno kri.

Slovenci, — protikomunisti smo! Vsak izmed nas se mora zavedati svojega poslanstva. — Nihče ne sme misliti, da v tujini izgine z njim njegov jezik. Držimo svoje običaje. Zavedajmo se, da nas čaka domovina, kliče v svoje naročje; kot suha zemlja potrebuje dežja, da ponovno primemo za delo, preorjemo zemljo, pokopljemo gnoj rdeče golazni in vzgojimo nov rod prerojen v krvi in znoju. Na nas, protikomunistični mladini, leži usoda našega naroda!

K sklepu prilagam naročnino za list in ker se bom po dveh mesecih zopet vrnil na farmo, vam bom takrat sporočil novi naslov in še kaj napisal za list. Vas pozdravlja,

Florijan Slak.

◆ ◆ ◆

Montreal, Que. — Ko sem brala v Ameriški Domovini 'Kanadski kotiček' in videla v njem dopis "Ob reki sv. Lovrenca," se mi je čudno zdelo, da po radijski oddaji niste slišali drugega kot samo vzdihovanje, ko bi vendar lahko slišali ves program.

Igrali smo namreč igro "Matiček se ženi." Bila je to naša prva oddaja, zato nismo hotele delati prej preveč reklame. Igra nam je odlično uspela. Res škoda, da niste slišali vsega programa. Kadar bomo zopet nastopili, bomo pa gotovo vse obvestili.

Anica Zemljanova.

◆ ◆ ◆

Timmins, Ont. — Ko tako večer za večerom prebiram Ameriško Domovino, katero imata naročeno brata Janko in Milko in vidim, da se oglašajo same moje znanke in znanci, ki smo nekoč skupno preživljali begunske dneve v taborišču Spittal, sem se odločil, da tudi jaz napišem nekaj vrstic, da jih priobčite v tem listu.

Opisal bom, kako preživlja svoj rok skupina osmih mož in fantov 40 milj od mesta Timmins v gozdu. Kakor večina Slovenk in Slovencev, ki smo do sedaj prispeli v Kanado, imamo rok eno leto, samo s to razliko, da je tista skupina, ki smo prišli 1. maja v Kanado, imela ta rok razdeljen na dva dela; to se pravi šest mesecev na železniški progi, ostalih šest mesecev pa v gozdu.

Firma Mac Farland Constr. Co., pri kateri smo delali prvih šest mesecev na železnici, nas je pa radi lepega vremena zadrževala, seveda v svojo korist in tako smo mi šele 22. novembra odšli v gozd. Ker pa v gozdu ni bilo za vse prostora, so ostale razdelili na razna dela na železnici. Le malim skupinam je uspelo, da so dobile dela v tovarni ali pri gradbenem podjetju.

Dne 22. novembra je naša mala skupina odšla iz Smiths - Falls, kjer smo nazadnje delali, proti 500 milj oddaljenemu mestu Timmins, ki leži v severnem Ontario. V Timmins smo dospeli 23. novembra proti večeru, kjer nas je sprejel uradnik velike lesne firme Mountjoy, ki nam je dal potrebna navodila. Spali smo v hotelu G. V., kjer smo v udobnih sobah in mehkih posteljah preživeli eno noč. Naslednji dan smo se naložili na veliki prevozni avto, ki je bil podoben tanku ter po osem-urni zelo nerodni vožnji prispeli v tako zvani "Camp 5 C."

Ko smo izstopili, smo zagledali šest do sedem hišic narejenih iz hlodov, ki so pa v notranjosti kaj lično izdelane. Na pragu ene teh hišic se je pojavil neki moški, ki je na prvi pogled izgledal zelo dobrodušen možic in ta nas je povabil v eno izmed teh hiš, ter nam odkazal prostor. Takoj smo spoznali, da je to sobni starešina, ki ima nalogo skrbeti, da je v hiši red in da nas da pravočasno spat. Danes, po dveh mesecih, moram reči, da je to odličen mož, ki ima za seboj izkušnje, kako pomiriti včasih zelo razgrete živce gozdnih delavcev. Je pa zelo strasten kadilec in je jako vesel, če mu kateri izmed nas ponudi kakšno cigareto.

Ker smo bili že nekoliko lačni, smo se podali v kuhinjo v upanju, da bo še kaj za nas in nismo se zmotili. Zagledali smo dve priletni, toda za pogovor vedno pripravljeni ženski, ki sta nam takoj postregli s čajem in pecivom. Ena, ki je bila bolj okrogle postave, se mi je na prvi pogled zdela, da ni domačinka in res sem pozneje v pogovoru izvedel, da so njeni starši iz Ukrajine, ki pa že dolgo žive v tej deželi.

France mi je par dni pozneje rekel: "Kajne Mirko, da bo! Jaz sem vedno trdil, da bomo dobro naleteli." — Jaz sem mu seveda pripomnil in si mislil: Dolenjci imate tako vedno prav. Ker se pa brez orodja ne da delati, smo šli takoj v pisarno, kjer smo izvedeli, da tam izdajajo sekire in žage. In res, po par minutah smo bili oboroženi do zob vračajoč se v našo hišo.

Naslednji dan, 25. novembra, smo šli po zelo dobrem zajtrku v družbi preddelavca v gozd eno uro hoda od "campa," kjer nam je odkazal les. Razdelil nas je v dve skupni, nato pa odšel. Takoj smo preiskusili žage in sekire in ko smo videli, da so dobre, se je pa začelo. Les smo sekali kar na splošno, kar je debelega, gre na žage, drobno pa za opore v rudnike. Naš "Camp 5 C" stoji na nekoliko vzvišenem kraju, poleg njega pa teče gorski potok, ki daje dobro vodo za nas in konje, katerih imamo tu okrog dvajset. Konje rabijo, da z njimi vlačijo les iz gozda na kupe.

Pa nikar ne mislite, da se mi tukaj kislo držimo. Kaj še! Albin, doma nekje od Brezovice, ta ti je možak! Pa lovec tudi! Ko smo prve dni po našem prihodu v to deželo delali na progi v kraju Avonmore, je nekega večera ujel veliko želvo, ki jo je nato razkazoval kot v cirkusu, seveda vstopnine ni računal, ker smo bili takrat še suhi kot cerkvene miši. Večkrat je tudi opazoval neko žival, ki živi v zemlji in jo je hotel ujeti, a mu je vselej pravočasno ušla. Za to namero je zvedel tudi Matevž in je rekel, da jo bo živo pojedel, če mu jo prinese. In od tistega dne je Albin vohal za to živaljo, da bi jo ujel. Nekega dne pa se mu je ta namera posrečila, a Matevž ni spolnil svoje obljube. Bilo je tiste dni smeha in veselih uric posebno še, ker je Albin pozneje dobil naslov lovca na divje zveri.

Ko smo sedaj tu v gozdu in je divjih živali več kot preveč, je to za Albina nekaj posebnega. Neki dan sva z Matevžem zagledala na veji ogromne ciprese sedečo neko žival. Poklicala sva domačina, ki je s konjem vlačil les in po daljšem ogledu je ta ugotovil, da je bil to "Porcupine" (ježevec). Matevž je takoj dejal, da bo to zopet nekaj za Albina, ali bo zopet smeha! Naslednji dan je žival še vedno sedela na veji in takrat pa je bil z nami tudi Albin in takoj se je začelo. Splezati gori se ne da, je rekel, kar posekajmo cipreso. Janko, ki ni bil daleč proč, pa je svetoval, da bi tisto žival s poleni spodili z drevesa. In že so letela polena proti ježevcu.

Pravijo pa, da ima tudi žival svojo pamet in res ni to samo govorica, kajti kaj hitro se je žival umaknila za deblo stare ciprese. Nekdo mi je pravil, da ta žival v svoji obrambi spušča svoje bodice v sovražnika, če je napadena. Zato sem ostal nekoliko zadej in gledal kaj bo. Že smo hoteli oditi, pa pravi Albin: posekajmo cipreso. Še ni dobro izgovoril, že je udarjala sekira v ogromno deblo. Matevž je poprijel za žago in velikansko drevo je v par minutah treščilo s silnim truščem na zemljo. Ker je v teh krajih sedaj veliko snega, nismo živali več opazili misleč, da je mrtva. Toda, glej ga spaka, izpod snega se je prikobacala žival ter jo tebi nič meni nič odkoracala proti drugemu deblu in zlezla nanj. Milko in Matija sta oddaleč gledala ta prizor in očividno zadovoljna, da nam je žival ušla, sta šla na svoje delo.

Albin bi bil posekal še drugo in morda tudi tretje drevo, pa ga je zaskrbelo, da bi morda imel premalo narejenega, zato je hitrih korakov odšel v smer svojega sektorja. Je pa Albin dober oče in skrben tudi. Zelo veliko je že poslal svojim otrokom domov in ženki. Nekoč mi je pokazal sliko in dejal: — "Poglej Mirko, to so moji in ta je čisto meni podoben." Jaz sem mu pa odvrnil: " Komu pa naj bo, saj je vendar tvoj." In hčerka, kako je brihtna, poglej no, poglej." Dobremu očetu se je utrnila solza, zato sem mu dejal: "Še jih boš videl še, in objel tudi! In takrat bo srečen ves slovenski rod."

France, ta je pa odločen krščanski mož, tako zjutraj kot tudi zvečer vedno opravlja svojo versko dolžnost in s tem daje dober vzgled. Če je pa kdaj ozračje bolj žalostno, pa pograbi za harmoniko in zaigra tisto poskočno "Oj Marička. . . . " in še več takih, ki so za razvedrilo. Vsi ga imamo radi, ker je vedno dobre volje. Pa nikar ne mislite, da je mogoče strahopetec. O, kaj še! Junak, da mu ga ni para. Poslušajte, kako je bilo. Ni dolgo tega, ko mu je neko jutro presekal pot, kdo mislite — sam volk. Pa se ni zbal, mirno je stopil do visoke smreke ter jo začel žagati. In kako je žagal, si lahko mislite. . . Ko bi bil včasih tako hitro drva žagal, ko je bil še v Spittalu, bi ne bilo treba tiste skupine z g. Pahuljem na čelu. Torej žagal je tako hitro, da je dobil kapljico na čelo. Smreka je padla prav v tisto stran, kjer je stal volk, ki jo je ubral čez drn in strn kar so ga nesle noge. Ta bo pomnil, kdo je naš France.

Zadnjič je tudi dobil divjo kokoš in jo prinesel v "camp" in ker je ni noben maral, jo je vrgel vstran. O, v našem starem kraju bi jo za med pojedli, sem mu dejal. Končno sem mu svetoval, naj jo pošlje v taboriščno kuhinjo v Spittal, da bo en dan bolj mastna juha. Ker me ni ubogal, sem mu rekel, da je on kriv, da ne bo v petek mesa v spittalski kuhinji.

Jaka je še fant kot jaz. Čas je že, da bi se spravila v zakonski jarem. No, po kontraktu bova začela. Torej Jaka, Jakob ali Jokl, vseeno mu je, kako ga pokličemo, je dobil za božič iz Amerike od strica cel paket klobas, pa ne tiste "sosiče" ali kakor jim že pravijo, to so bile prave pristne kranjske klobase. Vsakemu je dal nekaj za pokusit, ker je on res radodaren dečko. Ko sem tako jedel kranjsko klobaso, sem dejal: Ko bi meni kdo hatel poslati kranjskih klobas, bi mu takoj rekel stric. — Pa ga nimam strica v Ameriki, sem sam toda ne osamljen.

Janko in Milko sta tudi skrbna očeta, kajti veliko sta že poslala svojim družinam v staro domovino, da se lažje preživijo. Matija in Matevž pa ležita poleg in sta kar zadovoljna, da sta še fanta. O sebi pa ne vem, kaj bi dejal, bodo mogoče drugi. Vesel sem, da sem zdrav, da lahko pošljem bratu in stricu kako vrečo moke ali pa kak paket. Brat mi piše takole: "Ko bi le ljubi Bog dal Mirkotu dosti zdravja in dolarjev, pa bomo še mi imeli od tega kaj." In v drugem pismu mi piše: "Ko bi si Mirko v Ameriki vsaj toliko opomogel, da bi poslal en žakelj moke, to bi bila ohcet!" Ko je moko dobil, mi je pisal: "Francka, zdaj se pa le zasuč pa potico nared — pa ni treba nič šparat, v Ameriki imajo še dost take robe. . . "

Bog mu požegnaj, štiri leta je bil v nemškem ujetništvu. Kar imam prostega časa, ga porabim za učenje angleščine, enako tudi France, Matevž in Matija.

Opisati vam hočem še, kako smo preživeli sv. večer. Ker smo okrog 40 milj od mesta in od naselbine sploh, smo morali ostati v "campu" preko praznikov in tako nam ni bilo mogoče opraviti svojih verskih dolžnosti. Smo pa vsak po svojih močeh v molitvi zadostili novorojenemu Zveličarju. Ob prepevanju božičnih pesmi in zvokih radija, ki je ta večer prenašal božični program, smo preživeli ta večer v duhu miru in ob spominu na svoje domače. Želel bi, da bi bil to zadnji božični večer v takih okoliščinah.

Kmalu po novem letu smo se iz "Campa 5 C" preselili skoro vsi (30 mož) v "Camp 5 F," ki leži tik ob jezeru Mattagami. Preselili pa smo se radi tega, ker smo pričeli voziti les iz gozda na jezero, ki je sedaj zamrznjeno. Janko, Matevž in jaz še sekamo, dočim ostali razkladajo les s sani na jezeru. Da pa lažje vozijo les iz gozda, so glavno cesto več dni in noči polivali z vodo in tako napravili ledeno cesto imenovano "ice-road." Traktor vozi od štiri do osem sani naenkrat iz gozda, kar je okrog 100 kubičnih metrov lesa. Spomladi, ko se bo led na jezeru stajal, bodo splavili ta les v reko in potem naprej proti mestu.

Ker sem s tem nekako podrobno opisal, kako se imamo, bom sedaj tudi zaključil. Čim mi bo pa spet mogoče, se bom pa oglasil. Predno pa končam, v imenu vseh naših prav lepo pozdravljam vse Slovenke in Slovence, kakor tudi vse rojake širom Kanade, Amerike, Argentine in Avstrije, posebno pa še bivše sodelavce pri Mac Farlandu. Vedno vaš prijatelj,

Mirko Bajc.

◆ ◆ ◆

Mimico, New Toronto. — Prvo se moram zahvaliti Ameriški Domovini za redno pošiljanje. Seveda pa moram pripomniti, da večkrat kaka številka izostane in jo dobimo par dni pozneje. Ker smo pa vsi navajeni na potrpljenje, tudi to lahko prenesemo. Da pa ne boste mislili, da naš časopis, ko ga prečitamo, vržemo proč, vam moram povedati, da se lepo hrani in ob tednu pošlje v Spittal, da bo v tolažbo in razvedrilo tudi drugim.

Kaj naj vam pa danes povem novega iz našega Campa? Gotovo ste že mislili, da smo zaspali, ko se toliko časa nihče ne oglasi. Smo pa še vedno vsi zdravi in zadovoljni. Našo družbo smo med tem časom še povečali. Sedaj nas je tukaj celih petnajst mož in fantov. Ti novi, ki so se priključili našim Janezom, so delali pri nekem drugem "extra gangu," kateri je med tem časom, preden je bil razpuščen, delal na devetih mestih. Mi smo ga imenovali potujoči cirkus.

Vreme je pa tukaj vse drugačno kakor v starem kraju. Ko smo prišli sem, je bilo tako vroče, da je vse od nas teklo, tako smo bili mokri. A v žepu pa smo bili prav suhi. Kar nas je tukaj, ne moremo nič pogruntati te kanadske klime. Še ure ne gredo, in mislim da zato ne. ker jim klima ne pristoja. Nekatere bezljajo kakor krave, ko jih pikajo brenclji. Druge pa zaostajajo kakor vlak v vojnem času, ki je vozil iz Ljubljane v Kočevje. Vozil je včasih tudi po dva dni. Morate pa računati, da je vozil tudi skozi Ribniško državo. Ko pa sem že tako daleč, da pišem o Ribniški državi, bom pa še povedal, kako so se nekdaj v Ribnici vozili k sv. maši.

Bila sta mož in žena. Vedno sta hodila v cerkev peš. Neko soboto pa pravi mož svoji ženi: Poslušaj, jutri se bova pa peljala v cerkev, ne bova šla peš. — V nedeljo pa mož napreže kravo, za roge ji priveže vrv in gre poleg krave, žena pa pred njima z lučjo. Ko so jih ljudje srečali in vprašali, kam gresta, sta odgovorila, da se peljeta k maši. Takšna, vidite, je vožnja po državi Ribnici.

Angleščina nam dela še vedno velike težave, čeprav se je pridno učimo; vseeno nam bore malo ostane v glavi. Gotovo, mi, ki imamo že bolj diplomatske glave in je že od prej preveč pameti v njih, zdaj pa angleščina nima prostora. No, pa vseeno, kakšna beseda le še dobi prostor in ostane v glavi.

Pri delu smo se pa že kar dobro izvežbali in nam vsem gre kar dobro od rok. Ko bomo mogoče enkrat prišli domov v stari kraj, bomo do takrat že kvalificirani delavci in bomo z lahkoto začeli z delom na progi Ribnica-Prezid. Saj je bila ta železniška proga večkrat v načrtu, posebno pred volitvami. Tako bi se naredila zveza z državo Ribnica - Gorski Kotar.

Zdaj smo tukaj skoro šest mesecev. Še toliko in prosti bomo našega kadra. Takrat se bomo pa sigurno razšli. Težka bo naša ločitev, ker smo se dobro seznanili. Vsak bo gledal, da bi dobil čim boljši zaslužek. Jaz sem mislil, da bi začel trgovino z dimom, ki ga je tukaj zelo dosti. Prodajal bi ga kar v mrežah. Slučajno pa, da bi trgovina ne šla in bi se mi kaj zmešalo, je pa tako norišnica blizu za prvo pomoč. Saj so tam tudi naše Slovenke v službi.

Še to moram povedati in dati v javnost, da smo se preselili pred enim mesecem. Sedaj smo ravno na nasprotni strani kakor smo bili poprej. Je na en način bolje, ker ni kurilnica tako blizu, da bi nam pomagala pri pranju perila.

Tako sem vam zopet malo opisal naše misli, želje in delo. Samo to moram še povedati, da bogat ni še nobeden od naše skupnosti. Kadar bo kdo zaslovel, bom takoj javil. Jaz pa mislim, da bom zadnji med njimi.

H koncu pa prejmite vsi Slovenci in Sloveke po širnem svetu najtoplejše pozdrave od naše skupnosti.

Eden izmed petnajstih.

V Libijski puščavi

ROMAN

"Končno in če pride najhujše, gospodična Sadie,' je pravil Stephens in govoril proti lastnem prepričanju, "je vsa zadeva le vprašanje časa in odkupnine. Razen tega smo še čisto blizu Egipta in še daleč proč od dežele dervišev. Gotovo je, da bodo angleške bojne čete vse storile, kar je v njihovi moči in nas bodo osvobodile. — Ne izgubljajte poguma in upajte na najboljše —!

"Saj ne obupujem, gospod Stephens!" je dejala Sadie in obrnila k njemu svoje prebledelo lice, ki je na laž stavilo njene besede. "Vsi smo v božjih rokah! Bog gotovo ne bo hotel biti krut in neizprosen z nami! — Lahko je govoriti o zaupanju v Boga, če se nam dobro godi, — toda šele v nesreči se preizkusi močno srce, ki zares zaupa v svojega Stvarnika —!"

Tiho so jezdili nekaj časa. Vsak se je pečal s svojimi mislimi, ki so mu jih vzbudile Sadijine besede. Oblizani posvetnjak in diplomat Brown je skomignil z rameni, — njegovi življenski nazori niso bili taki, da bi bil mislil in zaupal na Boga, ki ga ni poznal, druge pa, celo Parižana Fardeta, je ganilo zaupanje, ki ga je imelo slabotno dekle v previdnost Božjo, in potolažene in pokrepčane so se čutili.

Huje je žgalo in peklo afriško solnce z jasnega modrega neba in izmučene nesrečneže. Pesek pod njimi je žarel in vsa puščava je plemenela od vročine, — zdelo se jim je, da potujejo po razbeljenem železu.

Najhuje je trpel Stuart, protestantovski pridigar. Njegove roke so bile zvezane na hrbtu in še posebej privezane k sedlu in nejgovo debelo telo se je nevarno zibalo pri vsakem koraku kamele. Po ranjeni nogi mu je curljala kri, celi roji muh so mu sedali nanjo in plamenečе solnce puščave je neusmiljeno žgalo na njegovo golo glavo. V "boju" z derviši je namreč izgubil klobuk in solnčnik. Polkovnik mu je ovil svojo rdečo svileno ruto okrog glave, da bi ga vsaj nekoliko branila solnčnih žarkov. Njegova obilna, smrtnobleda lica so kazala rdeče lise in njegove velike rjave oči so se čudno bleščale — vročina sega je lotevala.

K telesni utrujenosti in k "morski bolezni", ki jo je povzročala gugajoča se hoja kamel, se je kmalu pridružila še žeja. Vsi so jo čutili. Njihove ustnice so bile razpokane in suhe in jezik jim je ležal v ustih, kakor bi bil iz svinca. Čudno hripavo in šepetaje so govorili in nobene besede niso mogli več prav izgovoriti. Gospodični Adams je padla glava na prsi in njen veliki klobuk ji je zakril lice.

"Teta bo omedlela, če kmalu ne dobi vode!" je tarnala Sadie. "Oh, gospod Stephens, ali res ni nobene pomoči —?"

Derviši, ki so jezdili v bližini, so bili sami Bagara-Arabci, izvzemši enega, ki je bil črnec, velik oglat človek s kozavim licem. Njegov obraz se je zdel precej dobrodušen, vsaj v primeri z njegovimi tovariši.

Stephens se mu je približal, se dotaknil njegovega komolca in pokazal na meh z vodo, nato pa na onemoglo gospodično Adams.

Črnec je osorno odmajal z glavo, obenem pa pomenljivo pogledal k Arabcem, kot bi hotel reči: "Če bi tehle ne bilo, bi ti pomagal!"

Položil je svoj črni kazalec na prsi in dejal:

"Tippy Tilly!"

"Kaj je to —?" je vprašal Cochrane.

"Tippy Tilly! Tippy Tilly!" je ponavljal črnec in priduševal glas, kot bi hotel, da ga čujejo samo ujetniki.

"Moja arabščina ne prenese težkih preizkušenj, se bojim. Ne vem, kaj pravi."

"Tippy Tilly! Hicks Paša!" je pravil črnec.

(Dalje prihodnjič.)

MALI OGLASI

Soba s hrano

Moškemu se odda soba s hrano, zaseben vhod. Zglasite se na 1453 E. 107. St. ali pokličite AC 4246. (35)

Soba v najem

V najem se odda opremljena soba poštenemu moškemu. Vprašajte na 14927 Aspinwall Ave. (33)

Soba v najem

V najem se oddasta 2 sobi za light housekeeping. Pokličite EX 0161. —(32)

Ženitbena ponudba

Slovenec, vdovec, se želi seznaniti s pošteno katoliško Slovenko, samico, ali vdovo z 1 otrokom, v starosti 50 do 60 let. Za nadaljna pojasnila pišite na "Vdovec, Rt. Box 73, Pittsville, Wisconsin. (33)

Išče stanovanje

Veteran s ženo in enim otrokom želi dobiti stanovanje 4 ali 5 opremljenih ali neopremljenih sob. Kdor ima kaj naj pokliče EX 7584. —(32)

Vas muči revmatizem?

Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu. Vprašajte nas.

Mandel Drug
15702 Waterloo Rd.
slovenska lekarna

Znamke!
Jugoslovanske znamke prodaja
August Kollander
6419 St. Clair Ave.
v S. N. Domu
(Tues.-x)

GRDINA ??

PAZITE NA PETEK 18. FEBRUARJA

FANT S KRESINJA

IVAN MATIČIČ

"Na, midva si pa preganjajva mačka. Venomer sem žejen„" reče Čelustra.

"Kaj bi ne bil," pritegne Bohunc. "Vso noč se toliko potiš za to premilo domovino, potlej pa greš na tako dolgo pot."

Milena sameva na klopi pod orehom pred hišo. Obžaluje, da je prišla, mogla bi si še to presenečenje prihraniti. Toda kaj hoče! Vid je vendar svoboden, kaj bi ona tu? Misli ji begajo, nikjer ne najde opore. Življenje ji je zamorjeno, peruti so ji strte; kakor v ječi je, nikamor se ne more ganiti. Le kdo si jemlje pravico, da jo duši v mestni zaduhlini, od koder nikamor ne vidi, nikamor ne more! Dovolite ji, naj diha ta prijetni vonj prirode; izpustite jo, naj odide na sonce te divne kresne poljane! Vrnite ji življenje, o neusmiljeni! Tu je svoboda, da tu je njen ideal, njeno koprnenje! Dovolite ji, naj ostane tu, naj svobodno živi. Naj bo Milena Bara, naj se zarije v ta sladki dom, naj bo družica njemu, ki je pesem in čar teh kresnih poljan . . Od jutranje zore do sončnega zahoda ga je čakala tisti dan, a njega ni bilo. Kdo bi videl koprnenje, kdo uganil njeno bolečino? Samo on to ve, on razume; kajti on je njena pesem, čar njenega hrepenenja . . . . Bara, Milena naj bo Bara! Naj zamenja z njo, Milena ji da vse svoje bogastvo, a Bara naj pokloni Mileni svojo srečo, svojega Vida . . Vid, Vid, Vid!

Bohunc se je približal Mileni: "Gospa Milena, tako sameva? Nisi razpoložena? Ti ni všeč tu gori?"

Milena se po sili nasmehne: "O, zelo mi je všeč. Ne vem, kaj bi dala, da bi mogla ostati tu."

"To si pač lahko privoščiš, Milena. Saj pravi Čelustra, da bo vse Kresno brdo kupil, hehehe."

"Naj ga kupi, če hoče. Ali tiste prave, tihe sreče on ne more kupiti, se ne dobi za denar." Vstane, hoče oditi.

"E, na svetu se lahko kupi vse: grunt, hiša, upanje, ljubezen in židana volja, hahaha!"

Ona ga pomilovalno pogleda: "Samo tiha sreča ne."

Bohunc vrže po tleh ogorek cigarete: "No, od same tihe sreče tudi ne moreš živeti, če nimaš denarja, hehehe!"

Milena odide na vas.

Jernač in Čelustra prideta iz hleva. Čelustra reče: "Kapitalne vole imate, Jernač. Jaz bi jih kupil."

"Čemu vam bodo? Da bi vam vlekli tiste smrdjive gare?"

Čelustra ga pogleda: "Čemu? Zato, da pojdejo malo po svetu. Opazil sem, da imajo v tem kraju kapitalno živino, lesa, poljskih pridelkov in marsikaj drugega." In kako poceni, na pol zastonj, nekaj jim pa še izbijem, si misli na tihem in si mane roke. "Mejštefuc, to bo kupčija! Drugi teden pridem."

"Če ne bo dež, se moško odreže Jernač.

V tem se del družbe vrača okoli hiše.

"Krasno, čudovito!" vzklikne Ida. "Prav nič mi ni žal, da sem šla z vami!"

Ema se ozira: "Kaj ljubčka, pardon, Vida še zdaj ni? Če misli, da ga bomo čakali do noči, se moti. — A nekaj bi mi dišalo zdajle, recimo kak pošten domač narezek. Alo, mrhe, zaloge ven, če niste že vse snedli."

"Obžalujem," skomigne Bohunc, "zaloge so pošle."

Kmalu za tem prinese Poljanka iz kuhinje na lesenem krožniku narezane prekajene svinjetine, hlebec kruha in nož. Vse to postavi na mizo, rekoč: "Malo boste prigriznili. Nimamo drugega: prekajeno gnjat pa ajdov kruh. Vzemite, prosim." Zatem pogleda Jernača: "Se mi še zdaj nisi spravil po seno?"

"Že grem," reče in se umakne v hlev.

Družba si zadovoljno ogleduje narezek. "O, izvrstno!" vzkliknejo nekateri.

"Saj ne bi bilo treba, mati Poljančeva," pripomni Boltar.

"I, zakaj ne?" se obregne Ema. "Je že prav, da ste prinesli, mati Poljančeva. Veste, jaz prav rada pokusim nekaj pristno domačega." Vzame in pokusi. "Ah, nebeško, vam rečem! Sami angelci bi jedli, če bi imeli zobe." Vzame nož in prereže hlebec. "Ah, kolosalno! Ajdovega kruha ne dobimo vsak dan."

"Seveda, v mestu kaj takega ne dobite," pritrdi Poljanka.

Družba prisede in seže po narezku. Kmalu zatem se vrneta še Sonja in Bizelj, veselo razpoložena.

"No, sta ga našla?" vpraša Bohunc.

"O, kajpak sva ga," pritrdita oba, a Sonja nadaljuje: "Precej pride, je rekel, samo kopice mora še spraviti v seno, da se ponoči presušijo." (Poljanka jo čudno pogleda, a iz hleva pomoli glavo Jernač in nekaj z roko zamahne.) "Oh, nebeško, vam rečem! Jaz sem srečna, vsa očarana, najrajši bi kar tukaj ostala!"

"Ha, ta tudi!" zmaje z glavo Bohunc. "Milena je tudi tako rekla. Nazadnje bova šla s Čelustro sama nazaj. Na, kar prisedita in odrežita si ga."

Čelustra se ozira okrog: "Kje pa je Milena?"

"Tja po vasi je krenila," pojasni Bohunc. "Najbrže je šla gledat hiše, ki jih boš pokupil."

"Se vse lahko zgodi," se odreže Čelustra. "Slišite, mati Poljančeva, lepo blago imate, dosti pridelkov in lesa. Napravimo lahko dobro kupčijo, če ste za to."

Poljanka stoje zraven mize: "Kakšno kupčijo?"

Čelustra: "No, vi nam les, blago in letino, mi pa vam odbrenkamo denar."

"Razumem," prikima žena. "Kaj vi poznate les, razumete kaj o živinoreji, veste, kako se prideluje letina?

Čelustra nekoliko v zadregi: "Tega sicer ne razumem, saj nisem gozdar, ne poljedelec, ne živinorejec; to naj razume kmet, a jaz poznam denar."

Žena odkima: "Denar ni vse. Veste, jaz ne kupim nobene stvari ako je ne poznam in ne vem, kaj sem kupila. Prodam tudi nobene reči takemu, ki teh reči ne pozna. Pri nas imamo samo dobro, pošteno blago in hočemo samo dobrih, pravih kupcev, ki jim bo naše blago nekaj teknilo.."

Bohunc sikne Čelustri: "Fant ta ti jih je nasolila!"

Poljanka prigovarja gostom: "Le prigriznite, prosim."

Čelustra se znajde: "Saj smo mi tudi dobri kupci in vsako reč pošteno plačamo. Če hočete, vam odbrenkam nekaj denarja naprej, da ne boste mislili, da smo tako od muh. Povrh dam še za nekaj litrov."

"Bencina," mu vpade Bohunc.

"Ne, trepetina,'" vpade Ema.

Poljanka vse to presliši in reče: "Le prigriznite, prosim, bom še narezala."

Sonja pride okoli hiše in se zavzame: "'Joj, mama Poljančeva, kako lepe prekle imate!"

Poljank jo pogleda: "Kakšne prekle?"

"Fižolove prekle, videla sem jih tamle zad. Veste, jaz imam tako rada fižolove prekle na česnu in olju. In tudi kumare imate zadaj ob gredicah; tako lepih še nisem videla."

Poljanka se nasmehne: "Tisto so buče, gospodična."

Izletniki se smejejo, a Ema pritegne: "Veste, mati Poljančeva, Sonja pozna samo banane."

"In pomaranče," vpade Bohunc.

"In bonbone," pritegne Bizelj.

"In fante," vščipne Čelustra.

"Seveda, v mestu kaj takega ne vidite," reče Poljanka modro.

"O, revšine dosti!" poprime Čelustra.

"Laži, hinavščine, zavisti," pritegne Žebre.

(Dalje prihodnjič)

What a mattress!

It's a Sealy

Sleep on the Sealy

TUFTLESS INNERSPRING

Enjoy deep-down refreshing sleep. Sealy's "Durolife" unit gives you healthful support your doctor would approve. You don't sink into a hollow—you sleep comfortably on your Sealy, "like sleeping on a cloud." Your choice of full or twin bed sizes. Guaranteed for 10 years against structural defects.

REGISTRIRAJTE SE!

Še vedno se lahko registrirate za fin

SEALY MODROC,

ki bo oddan ZASTONJ v naši prodajalni v soboto večer 19. februarja.

Cene modrocem so sedaj samo

39.95

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6202 ST. CLAIR AVE.

JOHN SUSNIK

GRDINA ??

PAZITE NA PETEK 18. FEBRUARJA

Thomas Flower Shop

CVETLICE za vse prilike

Šopke in cvetlice lahko brzojavimo na vse kraje

Albin in Fred Thomas (Tomc), lastnika

15800 Waterloo Rd.—IV 3200

JOHN ZULICH

INSURANCE AGENCY

FRANCES ZULICH, agent

Zavarovalnina vseh vrst za vaše domove, avtomobile in pohištvo.

IVanhoe 4221

18115 NEFF ROAD

DO YOU GET ENOUGH VITAMINS?

You can't feel and look your best unless you do. If you are in doubt, we invite you to make the following test at our risk.

Get a package of thirty, One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules. Take one capsule every day for thirty days. If you are not satisfied your druggist will refund your money. Be sure to get One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules, the kind that has this trademark

ONE A DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES

MILES LABORATORIES, INC.

Elkhart, Indiana

Public AUDITORIUM

NOW

LAST TIME FEB. 27th

Daily Mats (Except Feb. 14-15-21) at 2:15

Nights at 8:15—Doors Open at 1-7 P. M.

20th Annual Great GROTTO CIRCUS

SONS BUT STARS

The most glittering array of stars and features ever presented in Cleveland

HEADED BY

JOE WALCH WILD ANIMAL DISPLAY

Renowned WALLENDA High-Wire-Stars

300 ARENIC STARS—PERFORMERS — 125 HORSES AND PONIES — 1001 MARVELS

Tickets Now at RICHMAN'S and MUSIC HALL BOX OFFICE. Prices—Matinees (Except Sat.-Wash. Birthday): $1.50 and $2.00. Nights: $1.50-$2.00-$2.40 and $3.00—all inc. Tax. Prices, Mats.: Sat. & Washington's Birthday, same as night

—AND THE WORST IS YET TO COME

—in najhujše šele pride

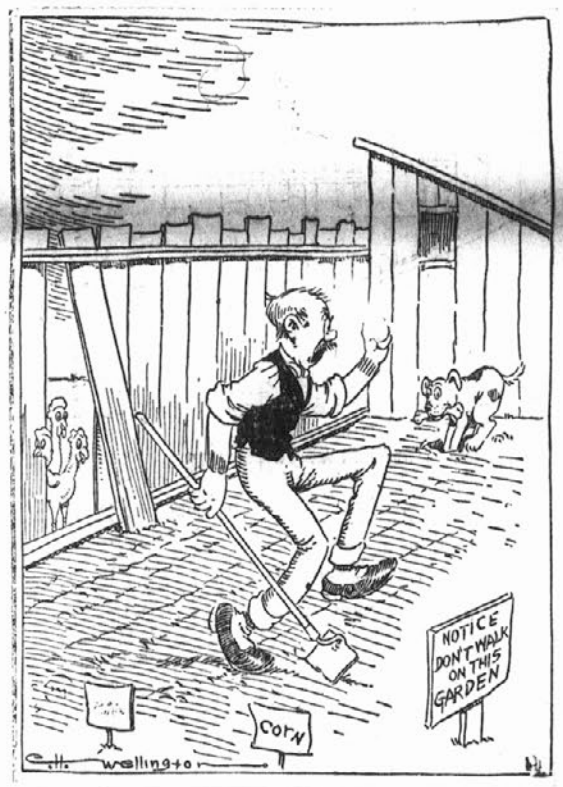

Letalo domačega izdelka. — Robert Parker lahko potegne svoje letalo z eno roko v vzletni položaj za poskušno vožnjo blizu Londona. Letalo je izdelal sam. Z delom je pričel leta 1936. Letalo tehta 400 funtov in ga je stalo 100 angleških funtov.

G. WHISKERS

V BLAG SPOMIN

OB 30-LETNICI SMRTI NAŠEGA NEPOZABNEGA SINA IN BRATA

Corp. Ferdinand N. Zele

ki je dal svoje življenje za domovino dne 15. februarja 1919.

Žalujoči:

OČE, BRATJE IN SESTRE.

Cleveland, O., 15. febr. 1949.

Pošiljanje MOKE

IN PAKETOV Z ŽIVEŽEM V JUGOSLAVIJO

Od zdaj naprej pošiljamo moko v Jugoslavijo po dveh cenah, dajajoč s tem na razpolago pošiljateljem, da pošljejo svojcem moko s plačano dostavo do Reke ali pa do MESTA PREJEMNIKA (do hiše).

CENE MOKE SO:

1) Vrečo bele moke 100 funtov pošljemo za $9.00

Prevoz do REKE IN ZAVAROVANJE za polno izgubo (total loss) do mesta prejemnika je vračunano v gornji ceni. Prejemnik mora v tem slučaju sem plačati stroške prevoza od Reke do svojega bivališča.

2) Vrečo bele moke 100 funtov pošljemo za $12.00

V ceni so vračunani vsi stroški za zavarovanje proti polni izgubi (total loss), kot tudi stroški prevoza od Reke do NASLOVA PREJEMNIKA kjerkoli v Jugoslaviji, tako ne bo prejemnik plačal nobenih stroškov, ko prejme moko.

Naša moka, ki jo dobavljamo od poznane firme "GENERAL MILLS," je prvovrstne kvalitete, vsebujoča visoko količino proteina, najmanj 13½%.

STANDARD PAKETI za naročitev naših NOVIH Standard paketov, vprašajte za cenik in naročilne liste (Order Forms). Dostava moke in Standard paketov je garantirana. V slučaju izgube pošiljke, vrnemo denar.

PO OBEH CENAH POŠLJEMO ISTO KVALITETO MOKE, KATERA JE SEDAJ PAKIRANA V IZREDNO MOČNE VREČE (OSNABERG BAGS) ZA IZVOZ.

Ena oseba lahko pošlje z isto ladjo največ PET VREČ MOKE in to na pet različnih oseb v Jugoslaviji.

Opozarjamo, da postane vse blago po naročbi Vaša last, dočim smo mi samo posredovalci med pošiljateljem in tukajšnjimi oblastmi. — Ček in Money Orders naj se glase na "DOBROVOLJNI ODBOR."

URADNE URE: Vsak dan od 9 zjutraj do 5 zvečer. V nedeljo in pondeljek je urad zaprt.

DOBROVOLJNI ODBOR

245 West 18th Street New York 11, N. Y.

Telefon: WAtkins 4—9016

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki . . . Poslue že 56. leto

Članstvo 42,000

Premoženje nad $7,500,000

Solventnost K. S. K. Jednote znaša 126.94%

Če hočeš dobre sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, poštevi in nadsolventni podporni organizaciji,

KRANJSKO SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI,

kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje dobe od $250.00 do $5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogočne in bogate katoliške podporne organizacije, potrudi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovanju in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD

351-353 No. Chicago St. Joliet, Ill.